

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דיני חוזים - 62301

תאריך עדכון אחרון 27-08-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 6

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אפי צמח

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: efi@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי ג' 15:30 - 16:30 בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס הוא מבוא לדיני החוזים בישראל, יסודותיהם ועקרונותיהם. במסגרתו ידונו סוגיות תיאורטיות ומעשיות בתחום דיני החוזים. בין היתר נעסוק בנושאים הבאים א. מבוא לדיני החוזים. ב. כריתת החוזה (תהליך כריתת החוזה, מבחני כריתת החוזה וכשרות משפטית). ג. החובה לנהל מו"מ בתום לב והסעדים בגין הפרת חובה זו. ד. פגמים בכריתת החוזה (טעות, הטעיה, כפייה ועושק, וכן נושאים קרובים כגון חוזה למראית עין והדוקטרינה "לא נעשה דבר"). ה. תוכן החוזה (חוזים אחידים ותניות פטור, פרשנות, דרישת תום הלב בקיום החוזה והסעדים בגין הפרת חובה זו, הקשר בין חיובי הצדדים, חוזה על תנאי, חוזה פסול, חופש החוזים. ו. תרופות בשל הפרת חוזה (מבוא לתרופות, אכיפה, ביטול והשבה, פיצויים בגין הפרת חוזה, התעשרות מהפרת החוזה, פיצויים עונשיים בדיני חוזים, סיכול, אשם תורם בדיני חוזים והפרה צפויה).

מטרות הקורס:

הקורס נועד להעניק לסטודנטים ידע, הבנה ויכולת ניתוח ביחס לעקרונות דיני החוזים באמצעות דיון בסוגיות המרכזיות בתחום דיני החוזים כגון: תהליך כריתת החוזה, מצבים של פגמים בכריתת החוזה, התמודדות עם תניות לא לגיטימיות, תהליך פרשנות החוזה, היחס בין החיובים השונים של שני הצדדים, התמודדות עם הפרה של החוזה, לרבות מצבת הסעדים העומדים לרשותו של הנפגע, וכן טיעונים שעשויים להיות לעזר למפר כגון מצבי סיכול ואשם תורם של הנפגע. כל זאת תוך בחינת הפסיקה, החקיקה, הספרות והשינויים המוצעים בהצעת חוק דיני ממונות, בנושאים שונים הנוגעים לדיני החוזים, וכן מגמות ותהליכים העוברים על המשפט הישראלי בכלל ועל דיני החוזים בפרט, תוך השוואה לשיטות משפט זרות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

עם השלמת הקורס בהצלחה הסטודנטים יכירו את עקרונות דיני החוזים, יידעו לבחון את מבחני כריתת החוזה, לאתר מצבים של פגמים בכריתת חוזה, להתמודד עם תניות לא לגיטימיות, להשתמש בכלים לפרשנות חוזה, לבחור את הסעד המתאים למקרה הספציפי במקרים של הפרת החוזה. לסטודנטים יוקנו כלים לניתוח החוזה והתמודדות עם בעיות שונות בכל שלבי החוזה, משלב המו"מ, דרך קיום החוזה, וכלה בהתמודדות עם הפרת החוזה. לסטודנטים יוקנו כלים לבחינה וחשיבה ביקורתית ביחס לסוגיות השונות בדיני החוזים.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

א. מבוא לדיני החוזים:

1. מקורות דיני החוזים בישראל.

-
2. האסכולות השונות ביחס לדיני החוזים.
 3. מיקומם של דיני החוזים במסגרת דיני החיובים.
 4. היחס בין דיני החוזים הכלליים לבין דיני החוזים המיוחדים.
 - ב. כריתת החוזה:
 1. תהליך כריתת החוזה:
 - א. ההצעה.
 - ב. הקיבול.
 2. מבחני כריתת החוזה:
 - א. כוונה ליצור יחסים משפטיים.
 - ב. גמירת דעת.
 - ג. מסוימות והשלמת פרטים.
 - ד. דרישת הכתב.
 3. כשרות משפטית.
 - ג. החובה לנהל מו"מ בתום לב.
 - ד. פגמים בכריתת החוזה:
 1. טעות.
 2. הטעיה.
 3. כפיה.
 4. עושק.
 5. לא נעשה דבר.
 6. חוזה למראית עין.
 7. סעדים.
 - ה. תוכן החוזה:
 1. חוזים אחידים ותניות פטור.
 2. פרשנות.
 3. תום הלב בקיום החוזה.
 4. שערך סכומים בתקופה החוזית.
 5. הקשר בין חיובי הצדדים.
 6. חוזה על תנאי.
 7. חוזה פסול וחופש החוזים.
 - ו. תרופות בשל הפרת חוזה:
 1. מבוא לתרופות.
 2. אכיפה.
 3. ביטול והשבה.
 4. פיצויים בגין הפרת חוזה.
 5. התעשרות מהפרת החוזה.
 6. פיצויים עונשיים בדיני חוזים.
 7. סיכול.
 8. אשם תורם בדיני חוזים.
 9. הפרה צפויה.

חומר חובה לקריאה:

הערה: החומר המחייב לבחינה הוא רק החומר שיילמד בהרצאות, לרבות חקיקה, פסיקה, ספרות והצעת חוק דיני ממונות (הצעת הקודקס), המקורות שמסומנים כקריאת חובה וכן המקורות שאליהם

תופנו בעבודות.

ספרי עזר וביבליוגרפיה כללית:

1. גבריאלה שלו ואפי צמח "דיני חוזים" (2019).
2. דניאל פרידמן ונילי כהן "חוזים" (חלק א - 2018, חלק ב - 1993, חלק ג - 2003, חלק ד - 2011).
3. גבריאלה שלו ויהודה אדר, "דיני חוזים-התרופות: לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי" (2009).
4. איל זמיר "פירוש והשלמה של חוזים" (1996).
5. אריאל פורת, "הגנת אשם תורם בדיני חוזים" (תשנ"ז).
6. ד' קציר, "תרופות של הפרת חוזה", (חלקים א' ב', תשנ"א).
7. G. H. Treitel, *The Law of Contract* (London, 13th ed., 2011).
8. E. A. Farnsworth, *Contracts* (N.Y., 4th ed., 2004).

א. מבוא לדיני החוזים:

1. מיקום דיני החוזים על פני מפת המשפט.
2. המקורות ההיסטוריים של דיני החוזים בישראל.
3. התיאוריות והזרמים השונים בדיני החוזים.
4. מיקומם של דיני החוזים במסגרת דיני החיובים.
5. היחס בין דיני החוזים הכלליים לבין דיני החוזים המיוחדים.

פסיקה:

1. ע"א 295/91, חברה קדישא נ' קסטנבאום, פ"ד מ"ו (2) 464, עובדות המקרה ופסה"ד של ברק (חובה).
2. ע"א 6328/97, רגב נ' משרד הביטחון, פ"ד נד (5) 506.

ספרות;

1. איל זמיר, צדק פרוצדורלי וצדק מהותי בידי חוזים: עושק וכפייה כמקרי מבחן עתיד להתפרסם עלי משפט, כרך יג זמין ב - <http://www.abstr.com/ssrn/2554007> עמ' 1 - 7 (חובה).
2. חגי ויניצקי ומיכל טמיר "מודלים לתחולת צדק חלוקתי קונקרטי במשפט הפרטי" המשפט יד 469 (תשע"א) 469 - 499 (חובה).
3. דניאל פרידמן, ונילי כהן, חוזים, (חלק א' תשנ"א) 10 - 139.
4. מיגל דויטש, דיני חוזים מיוחדים (כרך א' - מכר, קבלנות והבטחת השקעות של רוכשי דירות, תשס"ט) 24 - 28.

ב. כריתת החוזה:

- ### 1. מבוא לכריתת חוזה

חקיקה:

1. סעיפים 1 - 11, 60 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.

פסיקה:

1. ע"א 158/77 רבינאי נ' מן שקד בע"מ (בפירוק), פ"ד לג (2) 281 (פסקאות 1-8 של השופט ברק).
2. ע"א 440/75 זנדבנק נ' דנציגר, פ"ד לו (2) 260 (פסקאות 1-6 לפסק דינו של השופט שמגר).

2. גמירת דעת

חובה:

1. ע"א 692/86, בוטקובסקי נ' גת, פ"ד מד (1) 57.
 2. ע"א 3833/93 לזין נ' לזין, פ"ד מח (2) 862.
 3. ע"א 1932/90, פרץ בוני הנגב נ' בוחבוט, פ"ד מז (1) 357.
 4. ע"א 10859/07, חברה קדישא גחש"א נ' לוי (22.1.12).
- רשות:
5. ע"א 5997/92 מלק נ' מנהל עזבון הרב יהושע דויטש ז"ל ואח', פ"ד נא (5) 1.
 6. ע"א 700/72 אברמוב נ' כדר, פ"ד כז (2) 498.
 7. ע"א 571/79 דירות מקסים בע"מ נ' גרבי, פ"ד לז (1) 589.

3. מסוימות ודרישת כתב

חקיקה:

1. סעיף 26 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.
2. סעיף 5 לחוק המתנה, תשכ"ח-1968.

חובה:

1. ע"א 2143/00, לזין נ' שולר, פ"ד נז (3) 193.
 2. ע"א 235/75, קאדרי נ' מסדר האחיות צ'רלס, פ"ד ל (1) 800.
 3. ע"א 649/73, קפולסקי נ' גני גולן, פ"ד כח (2) 291.
 4. ע"א 252/78 ברון נ' מנדיס טורס פ"ד לג (2) 437.
 5. ע"א 986/93, קלמר נ' גיא, פ"ד נ (1) 185.
- רשות:
- ע"א 726/71 גרוסמן את ק.ב.ק נ' עזבון בידרמן, פ"ד כ"ו (2) 781 (פס' 7-10 בלבד).

4. מסוימות (המשך)

חקיקה:

- סעיפים 26, 41, 45, 46 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.

חובה:

1. פסקה 4 בעניין לזין נ' שולר (לעיל).
2. ע"א 7193/08, עדני נ' דוד, (ניתן ביום 18.7.10).
3. רע"א 4976/00, בית הפסנתר נ' מור, פ"ד נו (1) 577.
4. ע"א 475/87, אהרונוב נ' אהרונוב, פ"ד מג (3) 165.

5. כוונה ליצירת יחסים משפטיים

חקיקה:

- סעיפים 32, 33 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.

חובה:

1. דנ"א 2401/95, נחמני נ' נחמני, פ"ד נ (4) 661 (השופט שטרסברג כהן סעיפים 12 עד 16, השופט דורנר סעיף 2 וסעיפים 7 - 8, השופט זמיר סעיפים 13 - 14).
2. פסקאות 1 עד 9 לעניין לזין נ' לזין (לעיל).
3. ע"א 5258/98, פלונית נ' פלוני, פ"ד נח (6) 209 (הנשיא ברק סעיפים 1 - 14 וסעיף 26, השופט ריבלין סעיפים 3 - 11, השופטת פרקצ'ה סעיפים 1 - 3 וסעיף 5).

4. בג"צ 1635/90 - יוסף ז'רז'בסקי נגד ראש הממשלה ואח' פ"ד מה(1) 749.

רשות:

גבריאלה שלו "הסכמים ג'נטלמניים (שם זמני)" משפטים לב(1) 3 (תשס"ב) (עמודים 4 - 15, 23 - 27).

ג. החובה לנהל מו"מ בתום לב:

חקיקה:

1. סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.

פסיקה:

1. ע"א 800/75, קוט נ' ארגון הדירים, פ"ד ל"א (3) 813.
2. ע"א 838/75, ספקטור נ' צרפתי, פ"ד לב (1) 231.
3. ע"א 892/80, שכון עובדים נ' זפניק, פ"ד לז (1) 579.
4. ד"נ 7/81, פנידר נ' קסטרו, פ"ד לז (4) 673.
5. ע"א 579/83, זונשטיין נ' גבסו, פ"ד מב (2) 278.
6. ד"נ 22/82, בית יולס נ' רביב, פ"ד מג (1) 441.
7. ע"א 4839/92, גנז נ' כץ, פ"ד מח (4) 749.
8. ע"א 286/93, קלמר נ' גיא, פ"ד נ (1) 185.
9. ע"א 4850/96, קל בנין בע"מ נ' ע.ר.מ. בע"מ, פ"ד נב (5) 562.
10. ע"א 6370/00, קל בנין בע"מ נ' ע.ר.מ. בע"מ, פ"ד נו (3) 289.
11. ע"א 2071/99, פנטי נ' יצהרי, פ"ד נה (5) 721.
12. ע"א 8234/09, לילי שם טוב נ' כדורי פרץ, תק-על 2011(1), 3523.
13. ע"א 8144/00, עלריג נכסים (1987) בע"מ נ' ברנדר, פ"ד נו (1) 158.
14. ע"א 2143/00, לוין נ' שולר, פ"ד נו (3) 193.
15. א' (ת"א) 3249/98, מ.ט.אור אנטרפרייז בע"מ נ' קופ"ח, (ניתן ביום 25.5.05).
16. ע"א 5888/08, אלרומלי נ' החברה הכלכלית לפיתוח (3.2.11).
17. ע"א 434/07, פרינץ נ' אמירים (14.6.09).
18. ע"א 8361/09, דלתא להשקעות ולמסחר נ' מפקד כוחות צה"ל (16.8.2012).

ד. פגמים בכריתת החוזה:

1. טעות:

חקיקה:

1. סע' 14 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.

הצעת חוק

1. סע' 111 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.

פסיקה:

1. ת"א 6233/04, ציקבאשווילי נ' תפארת שלמה, (2005).
2. ע"א 273/78, גרוסמן נ' כספי, פ"ד ל"ג (3) 300.
3. בג"צ 221/86, כנפי נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מ"א (1) 469 (חובה).
4. ע"א 2444/90, ארואסטי נ' קאשי, פ"ד מח(2) 513 (חובה).
5. ע"א 406/82, נחמני נ' גלאור, פ"ד מ"א (1) 495 (חובה).
6. ע"א 8972/00, שלזינגר נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נו (4) 817 (חובה).

ספרות:

1. ד' פרידמן "הסיכון החוזי וטעות והטעיה בכדאיות" עיוני משפט, יד (תשמ"ט) 459 (חובה).

2. הטעיה:

חקיקה:

1. סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.

פסיקה:

1. ע"א 838/75, ספקטור נ' צרפתי, פ"ד לב (1) 231 (חובה).
2. ע"א 338/85, שפיגלמן נ' צ'פניק, פ"ד מ"א (4) 421 (חובה).
3. ע"א 373/80, וופנה נ' אוגש, פ"ד ל"ו (2) 215.
4. ע"א 1853/96, דשנים אורגניים נ' איגוד ערים דן, תק-על 97 (3) 297.
5. ע"א 760/77, בן עמי נ' בל"ל, פ"ד ל"ג (3) 567.
6. ע"א 44/66, לקי דרייב בע"מ נ' הרץ, פ"ד כ"א (1) 576.
7. ע"א 494/74, חברת בית החשמונאים נ' אהרוני, פ"ד ל (2) 141.
8. ע"א 11/84, רבינוביץ נ' שלב קואפרטיב להובלה, פ"ד מ' (4) 533.
9. ת"א (ת"א) 686/97, חובב נ' משה בן מנחם, תקדין מחוזי 2002 (4) 729.
10. ע"א 2469/06, סויסה נ' חברת זאגא, (14.8.08) (חובה).

ספרות:

1. איל זמיר, טעות והטעיה בכריתת חוזה, ספר אור 203 (2013) (חובה).

3. כפיה ועושק:

חקיקה:

1. סעיפים 17 - 18 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.
2. סעיף 4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981.
3. סעיף 58 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

הצעת חוק

1. סעי' 114 - 115 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.

פסיקה:

1. ע"א 661/88, חיימוב נ' חמיד, פ"ד מ"ד (1) 75.
2. ע"א 8/88, שאול רחמים בע"מ נ' אקספומדיה בע"מ, פ"ד מג (4) 95.
3. ע"א 1569/93, מאיה נ' פנפורד, פ"ד מח (5) 705 (חובה).
4. ע"א 784/81, שפיר נ' אפל, פ"ד לט (4) 149 (חובה).
6. ע"א 5493/95, דיור לעולה בע"מ נ' קרן, פ"ד נ (4) עמ' 509 (חובה).
7. ע"א 7539/98, לוטם רהיטים נ' בנק דיסקונט פ"ד נג (1) 721.
8. ע"א 1912/93, שחם נ' מנס, פ"ד נ"ב (1) 119 (חובה).
9. ע"א 403/80, סאסי נ' קיקאון, פ"ד לו (1) 762.
10. ע"א 4839/92, גנז נ' כץ, מח (4) 749 (חובה).
11. ע"א 5806/02, ארביב נ' קרני, פ"ד נח (5) 193.
12. ת"א (חי') 537/75, שילה נ' קמחי, פס"מ תשל"ט (1) 119.
13. ע"א 226/87, זועבי נ' ניקולא, פ"ד מג (1) 714.
14. ע"א 6234/00, ש.א.פ. בע"מ נ' בל"ל, תק-על 2003 (3) 1542.
15. ע"א 8163/05, הדר חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית, (2007)

ספרות:

1. איל זמיר, צדק פרוצדורלי וצדק מהותי בדיני חוזים: עושק וכפייה כמקרי מבחן עתיד להתפרסם עלי משפט, כרך יג זמין ב - <http://com.ssrn/eq&abstract/2554007> (עמ' 7 - עד הסוף - חובה).
2. איל זמיר, רצון חופשי, יעילות כלכלית ושקילות התמורות (בשולי ע"א 5493/95 דיור לעולה (ע.א.ק.) נ' קרן, פ"ד נ (4) משפטים כ"ט 783 (תשנ"ט) (חובה).

3. מיגל דויטש, "החזזה הכפוי והחופש מהתקשרות בחוזה" עיוני משפט טז (1991) 35.

4. לא נעשה דבר (factum est non)

פסיקה:

1. ע"א 8163/05 הדר בע"מ נ' פלונית, תקדין-עליון 2007 (3) 1976 (חובה).

5. חוזה למראית עין:

חקיקה:

1. סע' 13 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.

פסיקה:

1. ע"א 630/78, ביטון נ' מזרחי, פ"ד ל"ג (2) 576.

2. ע"א 6295/95, בוחסירה נ' בוחסירה, פ"ד מ"ו (3) 158.

3. ע"א 1780/93, בנק מזרחי נ' אולציק, פ"ד נ (2) 41.

4. ע"א 4015/95, פ"ש י"ם נ' ברזני, פ"ד נ"ב (2) 269.

5. רע"א 2550/01, בירס נ' משכן, תקדין-עליון 2002 (3) 384.

6. ע"א 4305/10, אילן נ' לוי (2012) (חובה).

ספרות:

1. איל זמיר, מיכאל כהן, חוזה פסול, חוזה למראית עין, או חוזה פסול למראית עין? (בשולי ע"א

4305/10 אילן נ' לוי) משפטים מה (תשע"ה) (חובה).

2. גד טדסקי "חוזה למראית-עין ודבר פסלותו" משפטים ח' (1978) 507.

3. דניאל פרידמן "אי חוקיות החוזה למראית עין" הפרקליט ל"ג (1980) 152.

6. סעדים:

חקיקה:

1. סע' 13 - 22 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973.

פסיקה:

1. ע"א 248/77 בנק הפועלים נ' גרבורג, פ"ד לב (1) 253.

2. ע"א 459/78, חברת בני פיפסקוביץ בע"מ נ' חברת אבני יצחק בע"מ, פ"ד לה (3) 169.

3. ע"א 842/79, נס נ' גולדה, פ"ד לו (1) 204.

4. דנ"א 10901/08, ביזמן נ' משכן בנק הפועלים למשכנתאות בע"מ, (2011).

ה. תוכן החוזה:

1. חוזים אחידים ותקיפת תניות פטור:

א. חוזים אחידים:

חקיקה:

1. חוק החוזים האחידים, תשמ"ג - 1982.

פסיקה:

1. ע"א 825/88, ארגון שחקני הכדורגל נ' ההתאחדות לכדורגל, פ"ד מה (5) 89.

2. ע"א 1795/93, קרן גמלאות של חברי אגד נ' יעקב, פ"ד נ"א (5) 433 (חובה).

3. ע"א 449/85, היועץ המשפט לממשלה נ' גד, פ"ד מ"ג (1) 183 (חובה).

4. ע"א 295/91, חברה קדישא נ' קסטנבאום, פ"ד מ"ו (2) 464 (חובה-רק פסה"ד של הש' ברק

ואלון- הופיע כבר בפרק המבוא).

5. ע"א 568/88, חברת בית יהונתן נ' היועמ"ש, פ"ד מ"ה (2) 385 (חובה).

6. רע"א 1185/97, מנהלי עיזבון מילגרוס נ' משען, פ"ד נ"ב (4) 145.

7. א' 1184/03, ריבקין נ' אלגד בע"מ, (2004).

8. ע"ש 195/97, היועמ"ש נ' בל"ל, (ניתן ביום 10.6.04).
 9. ע"א 6916/04 בנק לאומי נ' היועמ"ש, תק-על 1)2010, 9057 (2010).
 10. ח.א. 704/05 איגוד בתי אבות נ' משרד הרווחה (2009).
 11. ח"א 8002/02, המפקח על הבנקים נ' הבנק הבינלאומי הראשון למשכנתאות (5.5.09).
 12. ח"א 702/06, היועמ"ש נ' שיכון ופיתוח (6.12.11).
 13. ח.א. 810/19 היועמ"ש נ' ב. יאיר (2012).
- ספרות:
1. משה גלברד ויהודה אדר "הצעת חוק החוזים האחדים (תיקון מס' 4) עיון ביקורתי, חוקים ה' 99 (2013).
 2. שמואל בכר ומשה גלברד, חוק החוזים האחדים: עיון מחודש בעקבות תיקוני חוקים ה' 19 (2013).
 3. שמואל בכר ומשה גלברד, מנגנון הצמדה א-סימטרי כתנאי מקפח? בעקבות תיקון מס' 4 לחוק החוזים האחדים חוקים בקצרה (2013).
- ב. תקיפת תניות פטור ותניות בלתי לגיטימיות:
- חקיקה:
1. סעיפים 12, 17, 18, 25, 30, 39 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג - 1973.
 2. סעיף 16 לחוק המכר, תשכ"ח - 1968.
 3. סעיף 8 לחוק השכירות והשאלה, תשל"א - 1971.
 4. סעיפים 2, 5, 7א' לחוק המכר (דירות) תשל"ג - 1973.
 5. סעיף 7 לחוק האחריות למוצרים פגומים, תש"מ - 1980.
 6. סעיף 3 (4) לחוק החוזים תרופות בשל הפרת חוזה, תשל"א - 1970.
- הצעת חוק:
1. סע' 167, 201, 243 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
- פסיקה:
1. ע"א 148/77, רוט נ' ישופה בע"מ, פ"ד ל"ג (1) 617.
 2. ע"א 461/62, צים נ' מזיאר, פ"ד י"ז 1319 (חובה).
 3. ע"א 285/73, לגיל טרמפולין נ' נחמיאס, פ"ד כ"ט (1) 63 (חובה).
 4. ע"א 3388/12, נהרות משלחות רפטינג בע"מ נ' עזבון המנוח חרובי ז"ל (2014).
 5. ע"א 492/73, שפיזר נ' המועצה להסדר הימורים בספורט, פ"ד כ"ט (1) 22.
 6. ע"א 467/04, יתח נ' מפעל הפיס, (טרם פורסם ניתן ביום 1.9.05).
 7. רע"א 7642/97, שטרית נוסבאום, פ"ד נג (3) 516.
 8. ת"א 7444/99, פלור נ' שיכון ופיתוח לישראל בע"מ (27.6.04).
 9. ע"א 8068/11, עיני נ' שיפרים (11.2.14).
 10. ע"א 3833/93, לוינ' נ' לוינ', פ"ד מח (2) 862.
2. פרשנות:
- חקיקה:
1. סעיפים 24 - 26, 39 - 42, 44 - 47 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.
 2. סעיף 5 - 6 לחוק המכר, תשכ"ח - 1968.
 3. סעיפים 3 - 4 לחוק השכירות והשאלה, תשל"א - 1971.
- הצעת חוק:
1. סע' 122 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
- פסיקה:
1. ע"א 276/83, טרקטורים נ' אספלט, פ"ד ל"ח (4) 375.
 2. ע"א 554/83, אתא נ' עזבון זולוטוב, פ"ד מ"א (1) 281 (חובה).

3. ע"א 5795/90, ד"ר סקלי נ' דורען, פ"ד מ"ו (5) 811.
 4. דנ"א 6226/92, דורען בע"מ נ' ד"ר סקלי, פ"ד מח (4) 483.
 5. ע"א 4628/93, מ"י נ' אפרופים בע"מ, פ"ד מט (2) 265 (חובה).
 6. דנ"א 2045/05, ארגון מגדלי ירקות נ' מ"י, תק-על 2006 (2) 1681 (חובה).
 7. ע"א 5856/06, לוי נ' נורקייט בע"מ (12.12.07).
 8. ע"א 5925/06, בלום נ' אנגלו סכסון, (13.2.08).
 9. ע"א 8836/07 בלמורל השקעות בע"מ נ' כהן (2010).
 11. רע"א 3961/10 המוסד לביטוח לאומי נ' סהר (26.2.12) (חובה).
 12. ע"א 3894/11 דלק נ' בן שלום (6.6.13).
 13. רע"א 1185/97, מנהלי עיזבון מילגרוס נ' משען פ"ד נ"ב (4) 145 (חובה).
 14. ע"א 779/89, שלו נ' סלע חברה לביטוח, פ"ד מח (1) 221.
 15. ע"א 719/89, מחצבות חיפה נ' חנ-רון בע"מ, פ"ד מו (3) 312.
 16. ע"א 391/80, לסרסון נ' שכון עובדים, פ"ד ל"ח (2) 237 (חובה).
- ספרות:
1. שחר ליפשיץ ואלעד פינקלשטיין "מבט הרמניוטי על פרשנות חוזים" משפטים מג (תשע"ג) 55.
 2. אייל זמיר "עוד על פירוש והשלמה של חוזים" משפטים מג (תשע"ג) 5.
 3. נילי כהן "הניסוח בעייתי, התכלית ברורה" עורך הדין 11, 102 (2011).
 4. גבריאלה שלו, אפי צמח "דין פירוש החוזה – על מחלוקת פוסקים והסכמת הצדדים" קרית המשפט י' (תשע"ד) 1 (חובה).
 5. איל זמיר פירוש והשלמה של חוזים (תשנ"ו).
 6. ד' פרידמן "לפרשנות המונח "פרשנות" והערות לפסק דין אפרופים", המשפט ח' (תשס"ג) 483.
 7. ג' שלו "פרשנות החוזה – תורת ברק (על "פרשנות החוזה" מאת אהרן ברק)" המשפט ח' (תשס"ג) 675.
 8. מ' מאוטנר, "התערבות שיפוטית בתוכן החוזה ושאלת המשך התפתחותם של דיני החוזים של ישראל" עיוני משפט כט (תשס"ה) 17.
 9. ישראל צינגלאוב, "פרשנות לגיטימית או התערבות הפוגעת ביציבות המשפטית? גישת הפרשנות התכליתית על פרשת דרכים", הפרקליט נ' (תשס"ט) 263.
3. דרישת תום הלב בקיום החוזה:
- חקיקה:
1. סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.
 2. סעיף 6 לחוק המכר, תשכ"ח - 1968.
 3. סעיף 4 לחוק השכירות והשאלה, תשל"א - 1971.
- פסיקה:
1. בג"צ 59/80, שירותי תחבורה ציבוריים באר-שבע בע"מ נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד ל"ה (1) 829.
 2. ע"א 391/80, לסרסון נ' שכון עובדים, פ"ד ל"ח (2) 237.
 3. ע"א 415/88, החברה הכלכלית לאילת בע"מ נ' ברטון בע"מ, פ"ד מג (4) 672.
 4. ע"א 765/90, סב"ם שיטות בניה מתוחכמות בע"מ נ' רוקח, פ"ד מו (4) 20.
 5. ע"א 3912/90, A.S. EXIMIN נ' טקסטיל בע"מ, פ"ד מז (4) 64.
 6. ע"א 148/77, רוט נ' ישופה בע"מ, פ"ד ל"ג (1) 617.
 7. ע"א 701/79, שוחט נ' לוביאניקר, פ"ד לו (2) 113.
 8. ע"א 6328/97, רגב נ' משרד הביטחון, פ"ד נד (5) 506.
 9. ת"א (י-ם) 3531/01, בן אבו חברה לבנין נ' מדינת ישראל, תק-מח 2002 (2) 20053.
 10. בג"צ 254/73, צרי נ' בית-הדין הארצי לעבודה, פ"ד כח (1) 372.
 11. דב"ע נו/ 3-209, מפעלי תחנות בע"מ – ישראל יניב ואח', (טרם פורסם).

12. ע"א 313/77, קוטליצקי נ' גיא, פ"ד לג (2) 707.
 13. ע"א 158/80, שלום נ' מוטה, פ"ד לו (4) 793.
 14. ע"א 409/78, גולן נ' פרקש, פ"ד לד (1) 813.
 15. ע"א 2825/97, אבו זייד נ' מקל, פ"ד נג (1) 402.
 16. רע"א 7956/99, שיכון ופיתוח לישראל בע"מ נ' עיריית מעלה אדומים, פ"ד נו (5) 779.
 17. ע"א 6319/05, קנדרה (ישראל) בע"מ נ' מנהל מקרקעי ישראל, (ניתן ביום 12.1.09).
 18. ע"א 380/77, שלמה נ' יעקב, פ"ד ל"ג (2) 103.
 19. ת.א. 581/02, לויין נ' אנגל ג'נרל דיבלפורס בע"מ (ניתן ביום 25.9.06).
 20. ע"א 1966/07 אריאל נ' קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ (2010).
- ספרות:
1. חגי ויניצקי ומיכל טמיר "מודלים לתחולת צדק חלוקתי קונקרטי במשפט הפרטי" המשפט יד 469, 499 (תשע"א).
4. שערון סכומים בתקופה החוזית:
- פסיקה:
1. ע"א 627/84, נודל נ' פינטו, פ"ד מ (4) 477.
 2. ע"א 554/83, אתא נ' עזבון זולוטולוב, פ"ד מ"א (1) 281 (פסה"ד של השופט ברק).
 3. ע"א 439/85, חברת הרשפינקל נ' גולדשטיין, פ"ד מב (1) 286.
 4. ע"א 479/89, המוטרן הקופטי נ' חלמיש, פ"ד מו (3) 837.
 5. ע"א 6136/00, שועית בע"מ נ' אשד, פ"ד נו (4) 241.
 6. דנ"א 1792/00, מדינת ישראל נ' עטרה שדמון, פ"ד נו (5) 643.
5. הקשר בין חיובי הצדדים:
- חקיקה:
1. סעיף 43 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.
 2. סעיפים 21, 23 לחוק המכר, תשכ"ח - 1968.
- פסיקה:
1. ע"א 701/79, שוחט נ' לוביאניקר, פ"ד לו (2) 113 (חובה).
 2. ע"א 3017/92, מרדר נ' כרמלי, תק-על 95 (3) 203.
 3. ע"א 765/82, אלתר נ' אלעני, פ"ד לח (2) 701.
 4. ע"א 6276/95, מגדלי באך נ' חוזה, פ"ד נ (1) 562.
 5. ע"א 1632/98, ארבוס נ' רובינשטיין, פ"ד נה (3) 913 (חובה).
 6. ע"א 4018/03, שרביט נ' בן אהרון, (2005).
 7. ע"א 7938/08, מונסנגו נ' מכביאן (2011) (חובה).
6. חוזה על תנאי:
- חקיקה:
1. סעיפים 27 - 29, 31 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.
 2. סעיף 4 לחוק המתנה, תשכ"ח - 1968.
- פסיקה:
1. ע"א 5042/96, כהן נ' מינהל מקרקעי ישראל, תק-על כרך 99 (1) 158.
 2. רע"א 4541/91, לוביאניקר נ' שר האוצר, פ"ד מ"ח (3) 397.
 3. ע"א 10782/03, אגרקסקו בע"מ נ' בית אריזה אביב לפרחים בע"מ, (22.9.04).
 4. ע"א 62/77, סוכנות מכוניות לים התיכון נ' קראוס, פ"ד לא (3) 695.
 5. ע"א 464/81, ברוך שמיר חברה לבניין ולהשקעות נגד הוק, פ"ד ל"ז (3) 394.
 6. ע"א 1581/98, חברת נתיבי איילון בע"מ נ' בשורה, פ"ד נ"ד (4) 209.
 7. ע"א 278/78, אמפא בע"מ נ' רום כרמל תעשיות בע"מ, פ"ד לג (1) 29.

8. ע"א 53/80, קיבוץ שניר נ' שרייטר, פ"ד ל"ז (3) 189.
 9. ע"א 195/84, עירית נהריה נ' ימין, פ"ד מ (3) 275.
 10. ע"א 495/80, ברקוביץ נגד קלימר, פ"ד ל"ו (4) 58.
 11. ע"א 342/89, רכסים נ' גרופר, פ"ד מו (2) 724.
 12. ע"א 4445/10, אבן חיים נ' צמרות בע"מ (15.9.12).
- ספרות:

1. ד' פרידמן, "הערה למשמעות המושג 'חוזה על תנאי' שבסעיף 27 לחוק החוזים" עיוני משפט ח' (תשמ"ב) 578. (רשות).

7. חוזה פסול וחופש החוזים:

חקיקה

1. סעיפים 30 - 31 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.
2. חוק יסוד: חופש העיסוק.
3. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

הצעת חוק

1. סע' 109 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
- פסיקה:

א. חוזה בלתי חוקי:

1. ע"א 630/78, ביטון נ' מזרחי, פ"ד ל"ג (2) 576.
2. ע"א 195/84, עירית נהריה נ' ימין, פ"ד מ (3) 275.
3. ע"א 53/80, קיבוץ שניר נ' שרייטר, פ"ד ל"ז (3) 189.
4. בג"צ 6231/92, זגורי נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מ"ט (4) 749.
5. ת"א 3898/00, בדראן נ' המועצה המקומית זמר, (2004).
6. ע"א 4305/10, אילן נ' לוי (2012) (חובה - הופיע כחובה גם במראית עין).

ב. חוזה בלתי מוסרי:

1. ע"א 5258/98, פלונית נ' פלוני (2004) (חובה).

ג. חוזה הסותר את תקנת הציבור:

1. ע"א 1569/93, מאיה נ' פנפורד בע"מ, פ"ד מ"ח (5) 705.
 3. ע"א 295/91, חברה קדישא נ' קסטנבאום, פ"ד מ"ו (2) 464 (חובה-רק הדעות של הש' ברק ואלון -הופיע כבר מבוא ובחוזים אחידים).
 4. בג"צ 104/78, נבו נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מ"ד (4) 749 (חובה).
 5. בג"צ 721/94, אל על נ' דנילוביץ, פ"ד מ"ח (5) 749 (חובה).
 6. דנג"צ 4191/97, רקנט נ' בית הדין הארצי לעבודה, נד (5) 330 (חובה).
 7. בג"צ 1683/93, יבין פלסט בע"מ נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מז (4) 702 (חובה).
 8. ע"א 2600/90, עלית נ' סרנגה, פ"ד מט (5) עמ' 796.
 9. בש"א 164/99, פרומר וצ'ק פוינט נ' רדגארד בע"מ, פד"ע ל"ד (7) 294 (חובה).
 10. ע"א 6601/96, Inc System AES, נ' סער, פ"ד נד (3) 850 (חובה).
 11. ע"א 10638/02, שטרן נ' יקבי רמת הגולן בע"מ, תק-על 2003 (1) 2058.
- ד. סמכויות ביהמ"ש מכח סע' 31:

1. ע"א 139/87, סולימני נ' כץ, פ"ד מג (4) 705.
2. ע"א 6181/93, עו"ד סולומנוב נ' שרבני, פ"ד נ"ב (2) 289.
3. ע"א 395/87, שלוש נ' בל"ל, פ"ד מ"ו (5) 529.
4. ע"א 698/89, שילה נ' בארי, פ"ד מ"ז (4) 796.
5. ע"א 359/79, אלחנני נ' רפאל, פ"ד ל"ה (1) 701.
6. ע"א 5258/98, פלונית נ' פלוני, פ"ד נח (6) 209.

ספרות:

1. איל זמיר, מיכאל כהן, חוזה פסול, חוזה למראית עין, או חוזה פסול למראית עין? (בשולי ע"א 4305/10 אילן נ' לוי) (משפטים מה (תשע"ה)).
2. חגי ויניצקי, מרשם לסודות מסחריים, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר אילן (תשס"ו) 95 - 103.
3. ג' שלו "סוס הפרא לאן או מה ארע לתקנת הציבור?" קרית המשפט ב (תשס"ב) 21.
4. ד' פרידמן "תוצאות אי חוקיות בדין הישראלי לאור הוראות סעיפים 30-31 לחוק החוזים (חלק כללי) (שני חלקים) עיוני משפט ה (תשל"ז) 618, עיוני משפט ו (תשל"ח) 172.
5. ד' פרידמן "אי חוקיות וחוזה למראית עין" הפרקליט לג (תשמ"א) 152.
6. א' ברק "זכויות אדם מוגנות במשפט הפרטי" ספר קלינגהופר (תשנ"ג) 163.

ו. תרופות בשל הפרת חוזה:

1. מבוא לתרופות:

חקיקה:

1. סעיפים 1 - 2 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א - 1970

הצעת חוק

1. סע' 445 - 446 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.

פסיקה:

1. ע"א 156/82, ליפקין נ' דור הזהב, פ"ד לט (3) 85.

2. ע"א 2454/98, לינדאור נ' רינגל, פ"ד נו (1) 225.

3. ע"א 2038/03, שפירו נ' Co Feim (2005).

4. ע"א 1846/92, לוי נ' מבט פ"ד מז (4) 49.

5. רע"א 7452/96 מדינת ישראל נ' חברה קבלנית האחים אהרון בע"מ פ"ד נא (5) 874.

6. ע"א 8946/04, Bros Warner. Distribution Television International יוכמן, (1.8.10)

ספרות:

1. Fuller & Perdue "The Reliance Interest in Contract Damages" 46 Yale L.J. (1936)

53, 53-66. (רשות).

2. D. Friedmann "The Efficient Breach Fallacy" 18 J. Leg. Stud. (1989) 1. (רשות).

3. ר' קרייטנר, "הערעור נתקבל בחלקו: תרופות אמצע בשל הפרת חוזה" עיוני משפט ל' (תשס"ז)

265 (רשות).

4. יהודה אדר ומשה גלברד, "השבה, פיצויים, צירוף תרופות וחופש חוזים: עיון בדיני תרופות לאור ע"א

4630/04 קניונים נכסים ובנין בע"מ נ' בני יעקב נדל"ן בע"מ", משפטים מ' 827 (תשע"א).

2. אכיפה:

חקיקה:

סעיפים 1 - 5 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א - 1970

הצעת חוק

1. סע' 447 - 450 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.

פסיקה:

1. בג"ץ 74/89 המועצה המקומית נתיבות נ' ביה"ד הארצי לעבודה, פ"ד מד (2) 723.

2. ע"א 3437/93 אגד נ' אדלר פ"ד נד (1) 817.

3. ע"א 2686/99, איזנמן נ' קדמת עדן, פ"ד נה (5) 365 (חובה).

4. בג"צ 254/73, צרי נ' בית-הדין הארצי לעבודה, פ"ד כח (1) 372.

5. דב"ע נו/ 3-209, מפעלי תחנות בע"מ - ישראל יניב ואח', (טרם פורסם).

6. ע"ע 375/99, החברה הכלכלית פיתוח כפר מנדא בע"מ נ' ג'אבר, תק-ארצי 2000 (2), 297.

7. ע"א 381/75, ברקוביץ נ' גבריאלי, פ"ד ל (1) 442.

8. ע"א 846/75, עוניסון נ' דויטש, פ"ד ל (2) 398.

9. ע"א 611/80, צדקה נ' בן ארצי הכהן, פ"ד לז (4) 313.
10. ע"א 108/84 סתם חייא נ' מרקוביץ - חב' לבנין, פ"ד מב (1) 757.
11. ע"א 3833/93, לוינ' לוי, פ"ד מח (2) 862.
12. ע"א 5131/10 אזימוב נ' בנימיני (2013). (חובה).
13. ע"א 1084/99, עיני נ' קאסוטו, פ"ד נו (3) 913.
- שיערוך באכיפה:
- פסיקה:
1. ע"א 158/77, רבינאי נ' מן שקד, פ"ד ל"ג (2) 281.
2. ע"א 260/80, 265, נוביץ נ' ליבוביץ, פ"ד לו (1) 537.
3. ביטול והשבה:
- חקיקה:
1. סעיפים 6 - 9 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א - 1970.
- הצעת חוק
1. סע' 443, 451 - 453, 493 - 494 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
- פסיקה:
1. ד"נ 44/75, ביטון נ' פרץ, פ"ד ל"ו (3) 581 (חובה).
2. ע"א 206/76, הרשקו נ' רכטר, פ"ד ל"א (2) 95 (חובה).
3. ע"א 409/78, גולן נ' פרקש, פ"ד לד (1) 813 (חובה).
4. ע"א 672/79, לוי נ' איצקוביץ, פ"ד לה (2) 637.
5. ע"א 71/75, מרגליות נ' אברבנל, פ"ד כט (2) 652.
6. ע"א 313/77, קוטליצקי נ' גיא, פ"ד לג (2) 707.
7. ע"א 158/80, שלום נ' מוטה, פ"ד לו (4) 793.
8. ע"א 3940/94, רונן חברה לבנין ופיתוח נ' ס.ע.ל.ר חברה לבנין, פ"ד נב (1) 210 (חובה).
9. ע"א 2825/97, אבו זייד נ' מקל, פ"ד נג (1) 402.
10. ע"א 9371/00, אלבשארה לעידוד תיירות בע"מ נ' טרה סנקטה, פ"ד נו (4) 798.
11. ע"א 8741/01, Products Balanced Micro, נ' תעשיות חלאבין, פ"ד נז (2) 171.
12. ע"א 186/77, סוכנות השכרת רכב נ' טרבולוס (1978).
13. ע"א 2702/92, גינזברג נ' בן יוסף, פ"ד מז (1) 540 (חובה).
14. דנ"א 10901/08, ביזמן נ' משכן בנק הפועלים למשכנתאות בע"מ, (2011).
- ספרות:
1. מיגל דויטש, ביטול חוזה בעקבות הפרתו, (תשנ"ג).
4. פיצויים בגין הפרת חוזה:
- חקיקה:
1. סעיפים 10 - 16 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) תשל"א - 1970.
- הצעת חוק
1. סע' 454 - 456, 458 - 459, 487 - 492 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
- פסיקה:
1. ע"א 355/80, אניסימוב נ' מלון טירת בת שבע, פ"ד ל"ה (2) 800.
2. ע"א 8729/96, כאכון מלונות ונופש בע"מ נ' עמידר, פ"ד נה (1) 673.
3. ע"א 660/86, תושיה נ' גוטמן, פ"ד מד (1) 52.
4. ע"א 3666/90, עירית נתניה נ' מלון צוקים, פ"ד מו (4) 45.
5. ע"א 278/78, אמפא בע"מ נ' רום כרמל תעשיות בע"מ, פ"ד לג (1) 29.
6. ע"א 2333/90, גורדי בע"מ נ' חרות בע"מ, פ"ד מ"ז (2) 20.
7. רע"א 2371/01, אינשטיין נ' אוסי, פ"ד נז (5) 787.
8. ע"א 18/89, חשל חברה למסחר נ' פרידמן, פ"ד מו (5) 257.

9. ע"א 439/85, הרשפינקל נ' גולדשטיין, פ"ד מ"ב (1) 286.
 10. ע"א 4481/90, אהרון נ' בן גיאת בע"מ, פ"ד מ"ז (3) 427.
 11. ע"א 146/88, אזורים נ' כהן, פ"ד מ"ד (3) 374.
 12. ע"א 126/84, יצחקי נ' שור, פ"ד ל"ח (3) 620.
 13. ע"א 1/84, נתן נ' סטרוד, פ"ד מ"ב (1) 661.
 14. ע"א 2912/90, Eximin נ' טקסטיל, פ"ד מז (4) 64.
 15. ע"א 1229/97, א"י.אמ.א"י נ' ע.ר.מ. רעננה, פ"ד נג (4) 657.
 16. ע"א 4162/02 רנדור בע"מ נ' דרור מהנדסים, פ"ד נח (4) 193 (2004).
- ספרות:

1. א' זמיר, "תרופות בשל הפרת חוזה - פיצויי ציפייה, פיצויי הסתמכות, השבת התעשרות ושחזור השקילות החוזית-בעקבות ע"א 1632/98 ארבוס נ' רובינשטיין" משפטים לד (תשס"ד) 91 (רשות).
2. חגי ויניצקי ומיכל טמיר "מודלים לתחולת צדק חלוקתי קונקרטי במשפט הפרטי" המשפט יד 469, 495 (תשע"א).

5. התעשרות מהפרת החוזה:

פסיקה:

1. ד"נ 20/82, אדרס בע"מ נ' הרלו אנד ג'ונס, פ"ד מב (1) 221 (חובה): .

ספרות:

1. חנוך דגן "הזכות לפירות ההפרה: אנטומיה של חקיקה שיפוטית" עיוני משפט כ (תשנ"ז) 601.

7. סיכול חוזה:

חקיקה:

1. סעיף 18 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א - 1970.
2. סעיפים 10, 15 לחוק השכירות והשאיילה, תשל"א - 1971.
3. סעיף 16, 20 לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א - 1981.
4. סעיף 52 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973.

הצעת חוק:

1. סעיפים 130 - 136 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.

פסיקה:

1. ע"א 736/82, כפר חסידים נ' אברהם, פ"ד לט (2) 490.
2. ע"א 421/74, שגן נ' מדר, פ"ד כט (1) 445.
3. ע"א 715/78, כץ נ' נצחוני מזרחי בע"מ, פ"ד לג (3) 639 (חובה).
4. ת"א (ת"א) 2975/82, לרר נ' עיריית חולון, פ"מ תשמ"ד (1) 459.
5. ע"א 101/74, חירם לנדאו נ' פיתוח מקורות מים, פ"ד ל (3) 661.
6. ע"א 748/80, גולדשטיין נ' גוב-ארי, פ"ד לח (1) 309.
7. ע"א 348/79, גולדמן נ' מיכאלי, פ"ד לה (4) 31.
8. ע"א 879/92, מקור הנפקות וזכויות בע"מ נ' רוסמן, פ"ד נ (1) 774.
9. ע"א 1/84 נתן נ' סטרוד, פ"ד מב (1) 661.
10. דב"ע נב/ 3-61 מ.ד.ט. נ' שושי, פד"ע כ"ה 255.
11. ע"א 719/89, מחצבות חיפה נ' חן-רון, פ"ד מו (3) 305.
12. ע"א 345/89, נאות דברת נ' ניהול והשקעות בע"מ, פ"ד מו (3) 350.
13. ת"א (חי') 613/94, נווה הרודיון נ' פ.ד.ד. חברת מגורים בע"מ (2000).
14. ע"א 6328/97, רגב נ' משרד הביטחון, פ"ד נד (5) 506 (חובה).
15. ת"א (י-ם) 3531/01, בן אבו חברה לבנין נ' מ"י, תק-מח 2002 (2) 20053 (חובה).
16. ת"א (י-ם) 4205/02, ב. יאיר חברה קבלנית נ' משרד הבינוי והשיכון, (2008).
17. ת"א (חי') 14721/05, הרשקוביץ נ' איסתא, (2007).
18. ת"א 1072/07, מורן נ' פוקס, (ניתן ביום 7.3.10).

19. ע"א 3531/10, מורן נ' פוקס, (ניתן ביום 23.5.11).
20. ת"א (י-ם) 869/93, כהן נ' כהן, (טרם פורסם נמצא באתר נבו).
21. ת"א (ת"א) 11714/07, רוט נ' אשדר בע"מ, (ניתן ביום 1.7.09).
22. ע"א 865/76 לופז נ' שושני, פ"ד לא (3) 748.
23. ע"א 13/75, בלומנפלד נ' חברת הדר פלסט בע"מ, פ"ד כט (2) 452.
ספרות:
 1. ב' מדינה, חוזים, (חלק ג' תשס"ד, ד' פרידמן, נ' כהן עורכים) 411 - 472.
 2. ג' שלו, דיני חוזים - החלק הכללי: לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (מהד' שלישית, תשס"ה) 617 - 649.
 3. א' פורת "חלוקת אחריות במקרים של סיכול חוזה" עיוני משפט טז (תשנ"א) 65.
 4. מ' דויטש "סיכול חוזה מחמת פעולות איבה" משפט וצבא (תשנ"ב) 11.
 5. איל זמיר ותמי כץ-קריכלי "השפעת הפקעה מאוחרת על מכר מקרקעין: סיכול, פירוש או העברת הסיכון?" משפטים לה (תשס"ה) 331.
8. אשם תורם בדיני חוזים:
הצעת חוק:
 1. סעיף 460 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
פסיקה:
 1. ת"א (י-ם) 353/79, ברקי נ' עליאן, פ"מ תשמ"ד (ג) 505 (חובה).
 2. ע"א A.S. Eximin, 3912/90, נ' טקסטיל והנעלה איטל סטייל פראררי, פ"ד מז (4) 64 (חובה).
 3. ע"א 3940/94, שמואל רונן חברה לבנין ופיתוח בע"מ נ' ס.ע.ל.ר חברה לבנין בע"מ, פ"ד נב (1) 210.
 4. ת.א. 581/02, לויין נ' אנגל ג'נרל דיבלופרס בע"מ (ניתן ביום 25.9.06).
 5. ע"א 1062/03, בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ נ' בכר (ניתן ביום 1.2.07).
 6. ע"א 434/07 פרינץ נ' אמירים (2009).
 7. ע"א 8068/11, עיני נ' שיפרים (ניתן ביום 11.2.14).
- ספרות:
 1. א' פורת, הגנת אשם תורם בדיני חוזים, (תשנ"ז).
 2. מ' דויטש, פרשנות הקודכס האזרחי כך א' (תשס"ה), 327 - 329.
- הפרה צפויה:
חקיקה:
 1. סעיף 17 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א - 1970.
הצעת חוק:
 1. סעיף 495 להצעת חוק דיני ממונות, תשע"א - 2011.
פסיקה:
 1. ע"א 195/85, בנק איגוד לישראל בע"מ נ' סוראקי, פ"ד מב (4) 811 (חובה).
 2. ע"א 1/84, נתן נ' סטרוד, פ"ד מ"ב (1) 661.
 3. ע"א 3017/92, מרדר נ' כרמלי, תק-על 95 (3) 203.
 4. White v. McGregor [1961] 3 ALL E.R. 1178, (1962) A.C. 413
- ספרות:
 1. מ' גלברד, הפרה צפויה בחוזים, (תשס"ו).

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

מרכיבי ציון:

- א. בחינה סופית בחומר פתוח: 80%.
- ב. שלוש עבודות. משקל העבודות כולן 20%, בחלקים שווים.